

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
менеджменту

**Проблеми та перспективи розвитку
фінансово-кредитної системи
України**
**Problems and Prospects for the Development of the Financial
and Credit System**

Матеріали
VIII Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 4-5 грудня 2023 року)

Суми
Сумський державний університет
2023

УДК 336.71(477)
П78

*Рекомендовано вченою радою
Сумського державного університету
(протокол № 5 від 22 грудня 2023 р.)*

П78 Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 4-5 грудня 2023 року) / за заг. ред.: Л. Л. Гриценко, І. В. Тютюник. Суми : Сумський державний університет, 2023. – 80 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України» містять результати наукових досліджень присвячених пошуку системного вирішення мультидисциплінарних проблем в галузі розвитку фінансово-кредитної системи, публічних і корпоративний фінансів, міжнародних інтеграційних процесів у фінансовому секторі.

Для науковців, науковців, студентів, аспірантів, представників бізнесу та громадських організацій і вищих навчальних закладів та широкого кола читачів.

The materials of the International scientific and practical conference "Problems and Prospects for the Development of the Financial and Credit System" provide the results of scientific research focused on the search for a systematic solution to multidisciplinary problems in the field of development of the financial and credit system, public and corporate finance, international integration processes in the financial sector.

For scientists, researchers, students, postgraduates, representatives of business and public organizations and higher education institutions and a wide range of readers.

УДК 336.71(477)

© Колектив авторів, 2023

© Сумський державний університет, 2023

ЗМІСТ

<i>Олександра Золотар</i>	Цифрова трансформація банківського сектору України.....	5
<i>Наталія Пігуль</i> <i>Євгеній Пігуль</i>	Фактори впливу на економічну безпеку держави.....	7
<i>Костянтин Завражний</i> <i>Анжеліка Кулик</i> <i>Максим Соколов</i>	Цифрові валюти: виклики та можливості для фінансової системи.....	9
<i>Євгенія Мордань</i> <i>Віктор Марінченко</i>	Сучасні тенденції розвитку фінансового кібершахрайства в умовах війни.....	12
<i>Іван Охріменко</i>	Основні тенденції в інструментарії дослідження економічних процесів.....	16
<i>Liudmyla Riabushka</i> <i>Olena Zhuravka</i> <i>Yulia Kulikova</i>	Modern trends in assessing individual credit bank's risk.....	20
<i>Ганна Салтикова</i> <i>Анна Омельченко</i>	Економічна додана вартість в рамках концепції вартісно-орієнтованого управління.....	23
<i>Лариса Гриценко</i> <i>Ігор Касьян</i> <i>Євген Карнаух</i>	Фінансовий контролінг в контексті ефективного управління підприємством.....	25
<i>Olena Zhuravka</i> <i>Anastasiia Saiko</i> <i>Anton Zhuravka</i>	Modern trends in the development of digital technologies in insurance	27
<i>Олена Кравченко</i> <i>Вікторія Колесник</i>	Особливості обліку основних засобів бюджетних установ: вітчизняній та зарубіжний досвід.....	31
<i>Анастасія Кільдей</i> <i>Олександр Кушнерьов</i> <i>Віталія Койбічук</i>	Роль та ефективність використання нейронної мережі у вдосконаленні аналізу, класифікації та управління відгуками на товари.....	36
<i>Назар Фененко</i> <i>Віталія Койбічук</i>	Використання інноваційних підходів прогнозування для аналізу впливу економічних факторів на ринок нерухомості України.....	40
<i>Олена Кравченко</i> <i>Альона Бадай</i>	Особливості нарахування заробітної плати на підприємствах в сучасних умовах господарювання та шляхи його вдосконалення.....	44

<i>Olena Zhuravka</i> <i>Iryna Vosak</i>	Development of medical assistance in Ukraine.....	49
<i>Артем Півень</i> <i>Олександр Кушнерьов</i> <i>Віталія Койбічук</i>	Використання машинного навчання для створення текстової інформації на основі аналізу фінансових звітів компаній	52
<i>Людмила Захаркіна</i> <i>Аліна Марку</i>	Функціонування системи публічних закупівель в Україні в умовах дії правового режиму воєнного стану.....	56
<i>Олеся Мірошниченко</i> <i>Єлизавета Агафонова</i>	Управління рівнем беззбитковості на виробничому підприємстві.....	59
<i>Олеся Мірошниченко</i> <i>Юлія Пуговкіна</i>	Управління витратами на підприємстві ресторанного бізнесу та шляхи їх оптимізації.....	63
<i>Ольга Осадча</i> <i>Ярина Самусевич</i>	Оцінка забезпечення компенсаційного ефекту для навколишнього природного середовища діяльності екологічних інспекцій в Україні	66
<i>Надія Дехтяр</i> <i>Владислав Шенкаренко</i>	Прибуток банку та фактори впливу на нього	70
<i>Надія Дехтяр</i> <i>Євгеній Азаров</i>	Особливості управління непрофільними активами підприємства	72
<i>Serhii Tiutiunuk</i>	Green energy investments: global trends and perspectives.....	75
<i>Alisa Movchan</i>	Financial market in the digital economy.....	78

УПРАВЛІННЯ РІВНЕМ БЕЗБИТКОВОСТІ НА ВИРОБНИЧОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

*Мірошніченко Олеся Володимирівна,
к.е.н., доцент,
Сумський державний університет, м. Суми
Агафонова Єлизавета Олексіївна,
Студентка гр. ОП-01а,
Сумський державний університет, м. Суми*

На сьогодні для прийняття рішень щодо доцільності провадження господарської діяльності існує найбільш розповсюджений метод – аналіз безбитковості виробництва.

Аналіз безбитковості – це інструмент аналітики, спрямований на допомогу управлінню у визначенні точки безбитковості як для всього підприємства, так і для окремих видів продукції, з метою розробки стратегій для досягнення та перевищення межі безбитковості, особливо для короткострокових періодів[1]. Сутність аналізу безбитковості полягає у встановленні оптимального співвідношення між цінами, витратами і обсягами діяльності для досягнення безбитковості і планування отримання певного необхідного прибутку. У цьому аналізі ключовим аспектом є покриття витрат.

Існує багато методів розрахунку точки безбитковості, найрозповсюдженими є маржинальний метод та графічний. У маржинальному методі, загальні та постійні витрати виділяються окремо до того, як обчислюється чистий прибуток. У випадку безбитковості, маржинальний дохід дорівнює сумі постійних витрат. Зазначимо, що маржинальний дохід представляє собою різницю між загальним доходом і усіма змінними витратами, включаючи витрати на виробництво та адміністративні витрати[2].

Формула для обчислення критичного обсягу продажу продукції за маржинальним методом приймає такий вигляд:

$$X = FC/CM$$

де, X – критичний обсяг продажу;

CM - маржинальний дохід;

FC-постійні витрати.

Графічний метод для розрахунку точки безбитковості включає в себе створення графіків, які відображають взаємозв'язок між доходом та загальними витратами у залежності від обсягу діяльності підприємства[3]. На графіку точку безбитковості визначають після побудови трьох ліній: лінія

виручки (обсягу продажів), лінія постійних витрат і лінія змінних витрат. Змінні витрати разом з постійними створюють пряму, що представляє загальні витрати. Точка беззбитковості визначається там, де ця пряма перетинається з лінією доходу.

На прикладі підприємства, яке провадить діяльність у сфері виробництва спеціального чоловічого та жіночого взяття, проведемо аналіз беззбитковості розраховуючи показники для одного виду товарів: черевики високі. Визначимо, яку кількість одиниць продукції, потрібно виготовити та реалізувати для того аби отримати прибуток у розмірі 35 000, а також суму очікуваного прибутку при виручці 130 000 грн.

У таблиці 1 наведені показники діяльності виробництва черевиків високих.

Таблиця 1 – Показники діяльності з виробництва черевиків високих ТОВ«ПРОФ-ВЗУТТЯ» 2021 р*

Кл-ксть (Q), од.	Ціна (р), грн	Виручка (TR), грн	Постійні витр.(FC), грн	Змінні витр.(VC), грн	Загальні витрати, грн	Прибуток (ТС), грн
1	990	990*1=990	14 152	553	14705	990-14705= -13715
2	990	1980	14 152	1106	15258	-13278
3	990	2970	14 152	1659	15811	-12841
...	-	-	-	-	-	-
32	990	31680	14 152	17696	31848	-168
33	990	32670	14 152	18249	32401	269
34	990	33660	14 152	19355	32954	706

*Складено на основі звітності ТОВ«ПРОФ-ВЗУТТЯ»

Як видно, точка беззбитковості досягається при виробництві та реалізації 33 одиниць товару. На цьому етапі сумарний дохід у розмірі 18249 дорівнює сукупним витратам, і чистий прибуток становить 0. Починаючи з виробництва 33 товарів, підприємство починає демонструвати прибутковість.

Далі проведемо розрахунки точки беззбитковості за допомогою формул.

По-перше, визначимо межу беззбитковості у натуральному вираженні[5]:

$$T6^H = \frac{14152}{990 - 553} = 33 \text{ од.}$$

По-друге, розрахуємо точку беззбитковості у вартісному вимірнику

$$T6^{TP} = 33 \times 990 = 32670 \text{ грн}$$

Тобто для одержання прибутку у розмірі 35 000 підприємство має виготовити 107 одиниць товару.

Тоді виручка від реалізації становитиме[4]:

$$\text{Врп} = 107 * 990 = 105\,930 \text{ грн}$$

Сума очікуваного прибутку при даному обсягу реалізації визначається[6]:

$$\text{Пр} = \frac{(130000 - 32670) \times (990 - 530)}{990} = 452\,224 \text{ грн}$$

В даному випадку коефіцієнт маржинального доходу характеризує частку маржинального доходу в сумі виручки від реалізації продукції.

Проведемо графічний аналіз беззбитковості при діяльності виробництва одного виду товарів. На рисунку перетин, що відбувся при кількості 33 одиниці товару, і саме цю точку вважаємо точкою беззбитковості. З цієї точки компанія починає отримувати прибуток, оскільки лінія "Доходу" вище лінії "Загальних витрат".

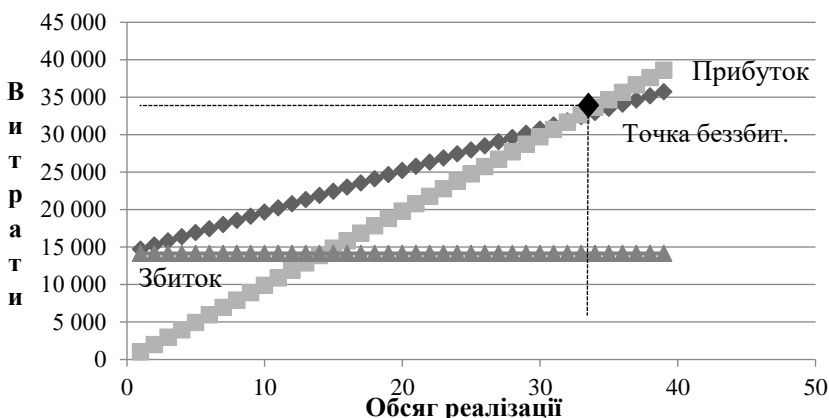

Рис. 1. Визначення точки беззбитковості за допомогою графічного методу
Джерело: складено автором на основі [7]

Отже, під час проведення дослідження ми встановили, що аналіз беззбитковості підприємства є ключовою складовою управлінського обліку. Цей аналіз зосереджений на знаходженні шляхів до досягнення стійкості фінансової позиції компанії. Вивчення беззбитковості дозволяє швидко приймати фінансові рішення та є необхідним елементом управління, спроможним виявити мінімальний рівень ділової активності, необхідний для уникнення збитків.

Список використаних джерел

1. Шведа, Т.Д. (2023). Аналіз беззбитковості виробництва на підприємстві. Наука, інновації, бізнес: Проблеми, перспективи і сьогочасні тренди розвитку. У Наука, інновації, бізнес: Проблеми, перспективи і сьогочасні тренди розвитку. https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/41763/2/KhI_VNPK_2023_Shveda_T-Break_even_analysis_of_production_132-133.pdf
2. Миронова, Ю. (2016). Маржинальний підхід до аналізу витрат виробництва машинобудівних підприємств. Економіка і регіон, (3).
3. Тлукевич, Н. (2021). Застосування маржинального аналізу для прийняття управлінських рішень. Економічний форум, 4. http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyy_forum/article/view/262/252
4. Marty Schmidt. (2019). Break-Even Point Analysis, Break-Even Business Volume. Professional Business Case Analysis Premier Site. <https://www.business-caseanalysis.com>
5. Шурпенкова, Р. (2023). Система стратегічного управлінського обліку. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/52183/2/zbirn2023.pdf#page=270>
6. Петренко, М. (2023). Аналіз беззбитковості і планування прибутку підприємства з використанням методу свр - аналізу. Проблеми та перспективи розвитку науки та освіти України в особливих умовах євроінтеграції. <http://vki.vin.ua/ua/wp-content/uploads/2023/06/Збірник-03-04.05.23-р..pdf#page=125>
7. Оленюк, Д. (2019). Автоматизація розрахунку точки беззбитковості засобами visual basic for applications. Інформації технології та моделювання систем. http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/12041/1/Zbirnyk_KTMS_2019.pdf#page=21
8. Яловега, Л. (2019). Сутність аналізу «витрати-обсяг-прибуток». Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю. <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f1e1339d-c863-4c9c-a04b-4b0f17c70f35/content#page=545>